

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Decimum Incitamentum, ex fructibus qui percipiuntur beneficio huius
Sacrificij. Cap. X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

CAPVT DECIMVM.

Decimum Incitamentum ex fructibus qui percipiuntur beneficio huius sacrificij.

A Nequam in particulari enumerem fructus huius diuissimi sacrificij & sacramenti, potest dici de Christo Domino, qui in hoc Sacramento sumitur, & in sacrificio offertur, proportione quadam id, quod S. Bernardus l. 5. de consid. c. 11. scripsit de Deo, describens per effectus, eius naturam: *Quid est, inquit, Deus? Voluntas omnipotens, beneuolentissima virtus, lumen aeternum, incommutabilis ratio, summa beatitudo, creans mentes ad se participandum, viuificans ad sentiendum, afficiens ad appetendum, dilans ad capiendum, iustificans ad promerendam, accendens ad zelum, secundans ad fructum, dirigens ad equitatem, formans ad beneuolentiam, moderans ad sapientiam, roborans ad virtutem, visitans ad consolationem, illuminans ad cognitionem, perpetuus ad immortalitatem, implens ad felicitatem, circumdans ad securitatem.*

Hæc omnia proportione quadam, & suo modo, præstat hoc SS. Eucharistiæ sacrificium & Sacramentum. Idem, ut ait B. Laurentius Iustinianus, Nihil hoc sacrificio acceptabilius Deo Patri pro reconciliandis peccatoribus, nihil pro expiandis sceleribus, pro captiuis fidelibus redimendis vitulis in Ecclesia offerri potest: quippe cum sit memoriale efficacissimum illius excellentissimæ charitatis, quam ipse Dominus Iesus Christus in vltimâ carnâ Pascha celebraturus ostendit: quamq; in crucis patibulo moriendo notam fecit. Et in ipso idem Dominus quotidie mysticè immolatur. Quâ quidem immolatione, à vitiorum purgaturus, squaloribus; mundatur ab infidelitatis tenebris, Deo reconciliatur per mortem Filij eius, quam mysteria ipsa veneranda testantur: gratificatur Angelis per Christi contubernium: pascimur verò Corpore Christi, potamur ipsius sanguine, quo redempti sumus, ditamur spiritualibus charismatibus, vnimur Christo Domino per amoris contuberniû, incorporamur Christi Corpori mystico, perficimurq; virtutibus ipso ritue dirigente & communicante, quem sumimus. Nullus profecto valet, (inquit alibi B. Laurentius Iustinianus) humano explicare eloquio, quàm locuples fructus, quantæque ex huius oblatione ac perceptione sacramenti spiritualia exuberent dona. Reconciliatur quippe peccator Deo, iustus autem iustificatur adhuc, latificatur Angeli, cumulantur merita, facinora remittuntur, augentur virtutes, rescantur vitia, diaboli machinamenta superantur, sanantur aegri, eriguntur lapsi, debiles resocillantur, famelici saturantur, & defuncti fideles istius Sacramenti liberantur effectu. De quo Beatus Algerus l. 2. de Sacramentis c. 3. hæc habet: Multiplicitatem sacrificiorum veterum singularitate sui sacrificij abbrevians, occupationem extaxiorens nobis minuit, beneficiorum nobis gratiam multiplicat.

tionem eius, oblationis debet esse sacerdotis legati Christi oblatio valoris infiniti propter Christum principaliter offerentem. Esto quod non applicetur fructus infinitus vlli per sacrificium Missæ, sed nec sacrificium Christi moriens in cruce, aut aliorum operum meritoriorum infinitè, vlli personæ applicetur fructus infinitus, etsi fuerit in omnium bonorum Theologorum sententiâ Christi mors valoris infiniti, & quodlibet eius opus meritum. Meritò ergo Theologi supra citati, dicunt sacrificium Missæ habere infinitum valorem quibus annumerandus est Catharinus in Opusc. de sacrificio Missæ, asserens tam esse infinitum hoc sacrificium, vti erat sacrificium crucis; sed malè negat, ab hoc illud dependere: quia Passio Christi (vt bene ait Suarez disp. 79. to. 3. p. lect. 1. §. Ex quibus infero) est vniversali causa omnium effectuum gratiæ, sive per Sacramenta sive per quodcumque aliud instrumentum conferantur. Idem enim dicitur Christus vnâ oblatione crucis, consummasse sanctificatos. Heb. 10. 14. quia ab illâ est omnis gratia omnisq; sanctificatio nostra: & propter eandem causam Rom. 3. 25. ait Paulus, Dum proposuisse Christum propitiatorum in sanguine ipsius. Idem meritò Concilium Trident. sess. 22. c. post int. ait, Cruentis sacrificij Christi in cruce passis semel saluatarem virtutem in remissione quotidianorum peccatorum applicari, & c. 2. Cruente oblationis fructus, per hanc inuentam oblationem vberime percipi.

Hæc habui quæ ad commendandam Domini Dei beneficentiam in hoc diuissimo sacrificio nobis exhibitam, in medium adferrem. Bene video posse refutati aliqua, quæ ex meo sensu dixi, vti refutatur Vasquez, sed malo refutari, quàm non offendisse, quid nos deceat Domino nostro Iesu Christo pro tanto beneficio exhibere, saltem altissimam opinionem de valore eius sacrificij, ab eo pro tot nostris miseriis & necessitatibus & obligationibus, & pro glorificandâ summè Diuinâ, Maiestate instituti: præsertim eum ob auctoritatem Authorum supra citatorum, & rationes allatas, sit hæc opinio probabilis: idem licet nobis, illam sequi ex pio affectu erga Dominum Iesum, nostrum summum & æternum Sacerdotem ad eum beneficium. Saluo meliore iudicio, cui meum submitto.

Nec obstat, quod hi effectus sacrificij non infinitè applicentur nobis pro quibus offertur, quia nec opera Christi viuents in terra, conferebant infinitè effectus suos, scilicet merita, satisfactiones, impetrationes. Sicut ergo hoc non derogat infinitato valori meritorum Christi, & satisfactionum, & orationum; ita nec sacrificij infinitæ efficacitæ & valori, obstabit, quod nulli applicetur infinitè.

uit. vno vnico suo sacrificio remissionem redemptionēq; peccatorum faciens, profectusq; fidei ceterarumq; virtutum ad vitam eternam perducens. Ceterorum omnium hostiarum vim & dignitatem magnitudine suā & præstabili dignitate obruit. Hic holocaustum, hic hostia pacifica, hic propitiatorium sacrificium continetur. Hos quoque huius sacrificij effectus etiam Theologi commemorant & probāt. Iuxta quorum doctrinam nunc præcipuos recensere, & more meo explicabo.

303. *Primus effectus*, sacrificij Missæ est, in offerentibus per se, illud; iustis sacerdotibus, augmentum gratiæ illorum. Si enim opera omnia supernaturalia iusti merentur augmentum gratiæ, immo illam statim augent, etiam si sint minus intenti, quam gratia præexistens & habitus virtutum, ut probabiliter graues Theologi docent, nisi fundamentis sacre Scripturæ & SS. Patrum ac Concilij Tridentini, multo magis hoc sacrificium cum sit opus admirabile excelsi Dei, à Deo institutum, & à Christi personâ per suum Ministrum, & per se principaliter oblatum causat in sacerdote iusto, magnum gratiæ augmentum, & virtutum & donorum Spiritus sancti siue illa sint distincta à gratiâ, ut vult S. Thomas, & ego firmissimè id credo, siue non distincta à parte rei, ut putant aliqui.

304. *Secundus effectus*, est in illis iustis, qui sunt causâ aliquo modo, ut Sacerdos offerat pro illis aliusue hoc sacrificium nam eandem ob causam merentur augmentum gratiæ, & virtutum & donorum Spiritus sancti, quia talis cooperatio ad offerendum sacrificium hoc, est opus valde bonum, & cum sit ob finem supernaturaliter bono modo, est supernaturale. proinde meretur augmentum supernaturalis gratiæ, virtutum, & donorum Spiritus S. in illis.

Quia verò nullum opus est meritum gratiæ, etiam si à personâ sanctissimâ fiat, si sit coinquinatum aliquo peccato, vel irreuerentiâ erga Deum, vel negligentia in operando, vel ob defectum alicuius circumstantiæ requisitæ ad illud bonum opus, siue ex naturâ suâ, siue ex legē aliquâ Ecclesiasticâ obligatoriâ, ideo hoc sacrificium offerendum est piè & deuotè, sic enim oblatum non admittit vllam irreuerentiâ, & negligentiam aliusue næuum coinquinantem opus & impediens meritum.

305. *Porrò utrumque meritum* & Sacerdotis offerentis, & eorum qui causâ sunt & cooperantur ad hanc oblationem, si sint in gratiâ Dei, erit meritum de condigno, quia condignitas meriti debet tota fundari in opere ipso & dignitate personæ. Vnde et si per errorem offerretur panis ex hordeo, & vinum ex pomis non ex vite, adhuc meritum offerentis esset æquale; sicut si aliquis volens dare pauperi monetam auream, daret per errorem aream, non minus mereretur: cum primaria mensura meriti ex voluntate desumatur.

Lugo disp. 19. § 9. n. 112 & seqq. de Euchar.

306. *Tertius effectus* huius sacrificij est, impetratio tam sacerdotis per se offerentis, quam aliorum, qui sunt causa ut ille pro ipsis, aliusue offerat. Cum enim per alia bona opera impetrent iusti quæ petunt, multo magis per hoc sacrificiū opus præstantissimum possunt impetrare varia Dei beneficia sibi & aliis, etiam peccatoribus, spiritualia & temporalia, ut sunt sanitas, serenitas, pluuia, & similia, etiam pro peccatoribus & fructibus, quamuis non referantur ad salutem animæ, ut bene docet contra Vasquez Cardin. de Lugo disp. 19. § 9. n. 157. & sic. n. 179.

Sed ut impetret hoc sacrificium certius ea pro quibus impetrandis offertur, adhibendi sunt ij modi, qui ad impetrandum sunt requisiti. Inter quos est potissimus modus, ne peccato vllò coinquinetur oblatio. Sic enim opera coinquinata non exauditionem sed indignationem merentur, ut bene ait Lugo disp. 19. § 12. n. 239. Proinde ut hoc sacrificio Sacerdos sibi aliusue aliqua impetret, sine peccato vllò commissio tempore sacrificij, illud offerat, sed religiosè ac piè, quòd in hoc Opusculo persuadere conor.

307. *Verum quidem est, etiam mali sacerdotis & in peccato mortali existentis ac sacrilegè offerentis oblationem* (prout per illum ab Ecclesiâ seu nomine Ecclesiæ offertur, & prout offertur nomine Christi) esse bonam & impetratoriam, sed ex parte suâ non esse, quia ob sceleratam vitam indignus est, ut impetret, per actionem sacrilegè coinquinatam. Et ita Dominus per famulum iniquum elemosynam dâns ad impetrandum aliquid, impetraret, etsi tunc famulus peccaret ex iniquâ intentione exequendo iussa Domini.

Dices, hinc sequitur nullum peccatorem, quia Deo exorsus est, posse impetrare quicquam à Deo.

308. *Respondeo*: si oratio eius erit peccato specialitè coinquinata, nil impetrabit, sicut nec Sacerdos quoad se per sacrilegè oblatum sacrificium; sed si oratio peccatoris erit in se bona, bono fine & modo Deo oblata, impetrabit. Sic Magdalena peccatrix impetravit gratiam Christi, sic ethnicus Cestario Act. 10. per orationes & elemosynas impetravit sui conuersionem & illuminationem.

Porrò hoc sacrificium non tantum est impetratorium, dum offertur pro baptizatis, sed etiam si offeratur pro catechumenis per modum impetrationis (non tamen per modum satisfactionis) sicut alia pia opera pro iis possunt offerri, ieiunia, orationes, elemosynæ &c. ut Suarez & Vasquez & de Lugo docent cum aliis. Et ita Ecclesia orat in Missa pro Catechumenis, & pro Regibus ethnicis, ut contra Vasquez probat Cardin. de Lugo.

Verum etsi non possit hoc sacrificium ut satisfactio-

306.
307.
308.
309.
310.
311.
312.
313.
314.
315.
316.
317.
318.
319.
320.
321.
322.
323.
324.
325.
326.
327.
328.
329.
330.
331.
332.
333.
334.
335.
336.
337.
338.
339.
340.
341.
342.
343.
344.
345.
346.
347.
348.
349.
350.
351.
352.
353.
354.
355.
356.
357.
358.
359.
360.
361.
362.
363.
364.
365.
366.
367.
368.
369.
370.
371.
372.
373.
374.
375.
376.
377.
378.
379.
380.
381.
382.
383.
384.
385.
386.
387.
388.
389.
390.
391.
392.
393.
394.
395.
396.
397.
398.
399.
400.

306.
307.
308.
309.
310.
311.
312.
313.
314.
315.
316.
317.
318.
319.
320.
321.
322.
323.
324.
325.
326.
327.
328.
329.
330.
331.
332.
333.
334.
335.
336.
337.
338.
339.
340.
341.
342.
343.
344.
345.
346.
347.
348.
349.
350.
351.
352.
353.
354.
355.
356.
357.
358.
359.
360.
361.
362.
363.
364.
365.
366.
367.
368.
369.
370.
371.
372.
373.
374.
375.
376.
377.
378.
379.
380.
381.
382.
383.
384.
385.
386.
387.
388.
389.
390.
391.
392.
393.
394.
395.
396.
397.
398.
399.
400.

Sed hic notandum est cum Cardin. de Lugo, effectum hunc impetrationis, si sacrificium à Sacerdote tanquam Legato & Ministro offeratur nomine Christi, esse infallibilem, quoties Sacerdos vt Minister Christi offert ad impetrandum aliquid iuxta ipsius Christi intentionem. Nam Christo petenti siue per se, siue per alium legatum, Deus nihil negat. Debet ergo hæc delegatio Sacerdotis intelligi, sicut verba illa Christi: Amen dico vobis, si quis petierit Patrem in nomine meo, dabit vobis. Quæ promissio, licet appareat vniuersalis, debet tamen intelligi cum debitis circumstantiis: quæ quia sæpè desunt, oratio non impetrat id quod petimus. In eodè ergo sensu intelligenda est potestas impetrandi nomine Christi in hoc sacrificio. Sicut si Rex mittat Legatum ad Pontificem cum commissione, vt petat ipsius Regis nomine, scit tamen aliunde Pontifex, aliqua non peti iuxta intentionem & voluntatem Regis, quam sibi comperit habere, tunc Legatus non impetrat, quia obstat voluntas eiusdem Regis. Sic aliquando Sacerdos nõ impetrat, licet offerat nomine Christi, quia obstat voluntas eiusdem Christi nolentis vt hoc impetret. hic & nunc. Nec expediebat illam facultatem ad eò amplam dari hominibus absque limitatione debitâ, cum partim ex ignorantia, partim ex affectu inordinato, impetrare vellent nomine Christi, quæ iuxta regulam Diuinæ sapientiæ concedi non debent.

An verò hic effectus impetrationis, quatenus in Christo principaliter per Sacerdotem vt Ministrum offerentem nititur, dicendus sit ex opere operato, negat Suarez, affirmat verò Vasquez de omnibus effectibus, etiam iis, qui non certâ lege, sed aliquando concedantur: quia quod non datur propter merita, vel operationem nostram, vt nostra est, sed independentem ab eius bonitate, vt cõtingit in præsentibus, non datur propter opus operantis, sed propter opus operatum, sine respectu ad operantem. Vt ergo etiam ex opere operantis magis sit impetratoriu hoc sacrificiu. Sacerdos offerens sit in Dei gratiâ, seruans Dei & Ecclesiæ madata, & piè ac deuotè offerat sacrificium Missæ. Hac enim ratione certior erit de Christi intentione & voluntate, id volentis concedi, quod Sacerdos petit, quia tales Sacerdotes amat, & iuxta illud Psalmi: Voluntatem tuam se faciet. Nam, vt ait B. Laur. Iust. Amor versus Dei obedientiam parit, obedientiam gratam Deo rationem exhibet, oratio obsequentiâ fideliter calos penetrans, consequitur quod exposcit. Et ita videmus, quod sanctiores sunt Sacerdotes & frequentio-

res, ac magis deuoti in offerendo Missæ sacrificio, citius & facilius & maiora impetrare à Diuinâ Maiestate. Efficacius enim est Missæ sacrificio ad impetrandum, quàm alia priuata & publica preces. Cum enim hoc sacrificio, sit veterum sacrificiorum omnium natura & legis, & bonorum omnium per illa significatorum consummatio & perfectio, vt ait Concilium Tridentinum, scilicet. 22. & cum vetus lex umbram habuerit futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum, & habuerit infirma & egena elementa, & nouum testamentum in melioribus re promissionibus sancitum sit, vt ait Apostolus, Et cum sacrificia vetera (vt patet ex Scripturâ pluribus in locis) habuerint vim impetrandi, multo magis hoc sacrificio per illa adumbratû, hanc vim habet, & ad id etiam à Christo Domino institutum est.

Quartus effectus huius sacrificij est, abolere culpas peccatorum seu esse propitiatorium & expiatorium. Hoc est fidei dogma, definitum à Concilio Tridentino, & fusè probatur à Theologis contra hæreticos. Hunc effectum præstat hoc sacrificio virtute oblationis Christi cruciatæ, per quam vberimè percipiuntur fructus illius, & nostræ redemptionis in sanguine ipsius. Porro sciendum est, hoc sacrificio vt sacrificiu est, non conferre immediatè per se primam gratiam & remissionem peccati mortalis, vt dixi in Opusculo de Eucharistiâ, n. 6. sed conferre illam per accidens vt Sacramentum est, dum suscipitur, verû quia intuitu huius oblationis placatus Dominus & quasi excitatus, confert gratiam & donum penitentiæ, seu auxilium, vt disponatur ad contritionem & veniam suorum peccatorum, tam offerens hoc sacrificio Sacerdos, quàm ille pro quo offert. Et ita Concilium Tridentinum ait: Illius oblatione placatum Dominum gratiam & donum penitentiæ concedere, & crimina & peccata etiam ingentia dimittere, scilicet mediâtè, vt explicatum est.

Verûm, vt bene obseruauit noster de Lugo, hunc effectum hoc sacrificiu non præstat solum quatenus impetratoriu est (sic enim hic effectus non distingueretur à tercio effectû paulò ante explicato) sed quatenus etiam est propitiatorium & expiatorium. Cum enim, vt paulò ante dixi ex Conc. Tridentino & S. Paulo Apostolo, hoc sacrificiu excellèntiores habeat effectus collectos, quàm omnia veteris legis sacrificia, habuerint dispersos, quandoquidem in illâ lege alia erant sacrificia ad impetrandum, alia ad gratiarum actionem, alia ad expiandum & purgandum peccatum; necessariò dicendum est, hoc sacrificio non tantum tanquam impetratoriu, sed tanquam propitiatorium & expiatoriu abolere mediâtè peccata quoad culpam. Vis enim impetratoria huius sacrificij tendit ad mouendam liberalitatem Dei, à quâ impetrat dona. Vis verò propitiatoria & expiatoria & satisfactoria, tendit ad clementiam Dei, seu

seu ad placandum Deum ne irascatur, ne indignetur, ne inferat malū, vel puniat peccatores, propter quorum peccata Deus istam indignationem & auersionem retinens, meritò negabat auxilia illa saltem vberiora, ad conuersionem eorum, quæ tamen dat intuitu sacrificij vt propitiatorium est. Quamuis enim Deus cõcedens auxilium ad contritionem, moueatur etiam à sacrificio vt impetratorium est, tamen per sacrificium vt propitiatorium est, placatur, & deposita per clementiam indignatione, concedit ex liberalitate auxilia, quæ non placatus negaret. Vnde sacrificium vt propitiatorium indirectè concurret ad obtinenda auxilia, quatenus directè aufert indignationis obicem, qui obstat ne concederentur. Atque ita non concurret hoc sacrificium ad delenda peccata, solum impetrando, sed etiam propitiando & placando, qui est proprius effectus sacrificij, vt propitiatorium est.

313.
disp. 19.
n. 143.

Si queratur, an hic effectus delendi peccata mortalia sit infallibilis: Respondeo, cum Card. de Lugo, hunc effectum sacrificij vt propitiatoriū est, esse infallibilem cum iis limitationibus & conditionibus, quas impetratio habet, suprâ commemoratis num. 194. atque aded posse plerumque non sequi, si adit obex, scilicet vel affectus actualis ad peccatum, vel si peccator non sit sui compos, vel non attendat nec consideret motiua retrahentia à peccatis, vel dolorem de iis excitantia, vel si adit pertinacia peccatoris, qui propriâ libertate nolit acceptare Dei auxilia, reddatque inefficacia. Quod sit infallibilis modo explicato, patet, quia effectus quem hoc sacrificium vt propitiatorium, habet respectu remissionis pœnæ, iuxta mensuram suæ institutionis, est semper infallibilis, si non detur obex, vt concedunt Suarez, Vasquez, & alij Theologi communiter: ergo eodem modo erit infallibilis respectu culpæ, cum vterque procedat ab eadem vi expiandi & propitiandi. Sanè sacrificia expiatoria antiqua, infallibiliter conferebāt suum effectum expiandi & purgandi à maculis legalibus, eo modo, quo ex suâ institutione illum habebant, cum ergo nostrum sacrificium sit illis etiam vt propitiatoriis & expiatoriis longè excellentius, multò magis debet habere hunc effectum infallibilem: non quidem absolute infallibilem, sed in eâ mensurâ, quâ ex diuinâ institutione est alligatus; idèd non semper adfert contritionem nec omnino placat Deum, sed aliquando omnino, aliquando solum ex parte: quia magnitudo & multitudo peccatorum commissorum, aliquando plures oblationes exigit, vt per illas placetur totaliter Deus: quæ si non offerantur, tantum ex parte placabitur, quatenus si prius, verbi gratia, ob iustam indignationem negabat auxilia intensa vt octo, & vt quatuor, postea oblato semel sacrificio neget quidem auxilia vt octo, non tamen vt quatuor.

Deinde si a dñt obex ex parte peccatoris pro quo offertur, impeditur hic effectus, si nimirum peccator, pro quo oblatum est sacrificium, habeat actualem effectum ad ipsum peccatum, vel etiam fortasse si non habeat dolorem de illo, vel non curet illud. Idèd Concilium Tridentinum loc. cit. ita dicit: *Sacrificium istud verè propitiatorium esse, per ipsum fieri, vt si cum vero corde, & rectâ fide, cum metu & reuerentiâ, contriti ac penitentes ad Deum accedamus, misericordiam consequamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno.* Huius quippe oblatione placatus Dominus, gratiam & donum penitentiae concedens, crimina & peccata eius ingentia dimittit. Quare, hoc etiam in modo, scilicet mediatè, hoc sacrificium remissionem peccatorum venialium causat, dum eius intuitu vt propitiatorio, Deus confert auxilia ad illos actus eliciendos, per quos venialia peccata in homine iusto, ad quæ affectum non habet, remittuntur.

Quintus effectus, huius sacrificij est, remissio pœnæ temporalis debitæ culpis remissis. Remittuntur autem pœnæ temporales iis iustis pro quibus offertur, vel qui pro se illud offerunt, immediatè, vt est communis sententia Theologorum, quos referunt & sequuntur Suarez, Vasquez, & de Lugo, & probant ex Cõcilio Tridentino sess. 22. c. 2. *Quare non solum pro fidelium viuorum peccatis pœnis, satisfactionibus, sed & pro defunctis in Christo, nondum ad plenum purgati ritè iuxta Apostolorum traditionem offertur.* Quod dicitur etiam can. 3. sub anathemate. Et sess. 25. Decreto de Purgatorio definitur, *Purgatorium esse, animasq; ibi detentas, fidelium suffragiis, potissimum verò acceptabilis Altaris sacrificio iuari.* Ex quo verbo, potissimum, clarè constat, magis animas piè defunctorum iuari hoc sacrificio, immò & viuorum, quam per ieiunia & elemosinas & alia viuorum suffragia. Per quæ (vt certum est apud omnes) non solum iuuantur per modum impetrationis & mediatè, sed immediatè etiam, quatenus satisfactio operi correspondens illis applicatur: sicut & satisfactiones Sanctorum, quæ sunt in Ecclesiæ thesauro, applicantur per indulgentias. Vnde à fortiori, sacrificium Missæ proderit per modum solutionis immediatæ, & non solum per modum impetrationis, ac proinde infallibiliter ei pro quo offertur si obex absit, vt communiter docent Theologi, quos refert Vasquez n. 29. qui id probat ex illis verbis Tridentini Concilij sess. 22. cap. 1. quibus dicitur, hoc sacrificium institutum esse, vt per illud sacrificij cruenti, *Salutaris virtus in remissionem eorum qua à nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur.* Etc. 2. *Oblationis cruentæ fructus per hanc vberimè percipiuntur.* Sanè si vetera sacrificia infallibiliter (si obex non aderat) expiabant à sordibus illis & immunditiâ legali, quæcunque illa esset, multò magis hoc sacrificium illis excellentius præstare

stare debet, vt supra dictum est num. 196.

Porro, vt bene docent Suarez & de Lugo, remissio pœnæ temporalis obtinetur per hoc sacrificium, non solum vt propitiatorium est, sed etiam vt est impetratorium, non solum impetrando auxilia ad bene operandum, & sic satisfaciendum pro pœnâ de condigno, sed etiam, vt absque satisfactione nostrâ, concedatur nobis vel aliis etiam defunctis, remissio pœnæ.

Sed vt tanquam satisfactorium pro peccatis aliorum oblatum, iis profit ex opere operato, & ex opere operantis necessariò debent esse in statu gratiæ, quæ si adsit, potest acquirere eius fructum, is pro quo offertur, etiam si non habeat tunc deuotionem actualem, nec cogitet de illo, & ita ignorans & nihil agens, poterit illum fructum acquirere, sicut & ille iustus pro quo aliquis ieiunat, vel offert alia pia opera. Ita Suarez, Vasquez, & Lugo & alij communiter. Quod ita verum esse cenet contra Suarium Card. Lugo, vt putet acquiri hunc effectum etiam ab illo pro quo offertur, qui positiuè dissentiret & diceret, se velle retinere totum debitum pœnæ, vt habeat occasionem agendi pœnitentiam. Sicut non potest aliquis, quando baptizatur, impedire ne baptismus afferat remissionem pœnæ, etiam si positiuè nolit illud beneficium, sed velit tamen ritè baptizari: nec Martyr potest per dissentium impedire remissionem totius pœnæ, quam affert martyrium: tam enim prouenit ex meritâ satisfactione Christi applicatâ, & ex opere operato in nostro casu, quam in illis. Sic non potest aliquis impedire ne sacrificium pro ipso oblatum habeat effectum impetrationis, verbi gratiâ, sanitatis vel alterius rei, nisi fortè per accidens, reddendo se magis indignum pro quo et audiatur Deus, & acceptet sacrificium.

Si quis verò sacrificium nulli alteri applicet, vt satisfactorium pro pœnâ temporalis, habebit suum effectum in sacerdote iusto illud offerente. Sic enim alia sacrificia ex naturâ suâ habent, vt quantum possunt profint offerenti ex opere operato, etsi ipse hoc non intendat. Verum tamen etiam alius proderit, quia in Missa Sacerdos dum offert hostiam consecrandam ait: *Vt mihi & illis proficiat ad salutem.*

Verum tamen, vt ait Lugo, Licet omnes fideles aliquo modo sint offerentes in singulis Missis, quatenus Sacerdos offert ex Commissione Ecclesiæ, & offert eius nomine, quæ constat ex omnibus & singulis fidelibus, hoc tamen non sufficit, vt ex singulis Missis singuli iusti habeant fructum remissionis pœnæ ex opere operato, affert tamen effectum impetrationis ex opere operato, quia omnes per Sacerdotem orant, & ipse etiam orat, & offert ad impetrandum pro omnibus.

Sextus effectus huius sacrificij, est quædam cõpensatio pro beneficiis à Deo perceptis, dum

in gratiarum actionem pro illis offertur Deo, titulo gratitudinis, & idèò vocatur *Eucharisticum*.

Porro etiam hoc sacrificium dum offertur in gratiarum actionem Deo, potest ei offerri ad satisfaciendum vel impetrandum pro alio, & tunc consideratur vt impetratorium vel satisfactorium. Sic enim Christus obtulit pro nobis actus etiam illos, quibus Deo gratias agebat pro beneficiis ab eo acceptis, vt bene dixit Lugo.

Septimus effectus est, Deum laudare & glorificare, per eius oblationem in honorem Dei factam; etiã non offeratur aliâ intentione, quam Deum laudandi & colendi & exhilarandi. Omnia enim sacrificia sunt intrinsecè cultus quidam Dei, ad virtutem Religionis spectantes: proinde, cum hoc sacrificium sit omnium præstantissimum, maximè illo colitur & honoratur & exhilaratur Deus. Et idèò sacrificia vetera, quæ fuerunt figura huius, etiam ad Deum glorificandum erant instituta.

Omnis effectus est, vel verius, effectuum supra explicatorum extensio & dilatatio, quòd hoc sacrificium profit non tantum Sacerdoti illud offerenti, nec tantum illi soli, pro quo à sacerdote offertur & applicatur, sed etiam aliis qui præter sacerdotem offerunt. Offerunt autem præter Sacerdotem ij qui dant stipem pro dicendâ Missa, & qui illam audiunt, & alij qui concurrunt ad illâ, vt sunt Diaconi, Subdiaconi & alij ministrantes. Omnibus enim his præter fructum qui prouenit ex opere operantis, prouenit etiã fructus ex opere operato, si sint in statu gratiæ, vt tenet Suarez & Henriquez, & alij quos citat, & Card. Lugo putat esse probabiliorè, quam contrariam d. 19. l. 11. n. 233. & 232, non in textu sed in margine id dicens. Hinc infert Suarez, Sacerdoti duplicem fructum respondere ex opere operato: alterum ipsi, vt est priuata persona, alterum, vt offert nomine Christi & in eius personâ, quam portionem solam debet applicare illi, cui Missam debet: priorem verò potest sibi retinere. Rursus, prior fructus non datur, si Sacerdos sit in peccato mortali, posterior datur, (non tamen quoad remissionem pœnæ temporalis) quia Christus offerens non debet eo fructu priuari. Deinde prior oblatio crescit ex meliori dispositione offerentis, posterior verò, semper est æqualis, quia semper respondet Christo offerenti. Sed & is qui est in statu peccati, mortalis, non carebit fructu, quia correspondet per modum impetrationis, quia peccator potest pro se & pro aliis etiam aliquid impetrare. Quocirca peccator audiens Missam, potest virtute illius liberari à multis periculis, & impetrare sibi auxilia ad impetrandum pro aliis, licet neutra impetratio sit infallibilis.

Porro notanda est doctrina magni solarij, tradita à Card. Lugo contra P. Vasquez, sacrificium

cium hoc ex opere operantis prodesse offerenti etiam si illud pro se non offerat, sicut & ieiunium prodest ieiunanti, & alia opera bona, etsi pro se illa opera non applicet. Aliis tamen non proderit, nec habebit specialem effectum impetrationis, in iis pro quibus hoc sacrificium non applicat. Deinde, ut ait Suarez & Lugo contra Henriquez, effectus qui correspondet Sacerdoti ut offerenti nomine suo, & aliis offerentibus, crescit pro meliori dispositione actuali & habituali offerentis, effectus tamen qui fit ex opere operato, & correspondet Sacerdoti ut offerenti in personam Christi, non variatur pro diversis meritis offerentis, sed illius pro quo offertur. Quia quoad illam partem Sacerdos se habet sicut in collatione Sacramenti: Nam licet ad eum spectet applicare satisfactionem Christi ut offerentis, illa tamen oblatio Christi prout Christi, nullo modo respicit Sacerdotem, sed Christum. Unde sicut Concilium Tridentinum dixit, *illam oblationem nullam indignitate aut malitia offerentis inquinari posse*, sic dici potuit, nullam malitiam aut indignitatem offerentis minui posse aut debilitari. Si enim debilitaretur, fam laderetur malitia & indignitate offerentis. Sicut eleemosyna Domini per famulum qui sit in peccato, vel peccet in ipsa executione, non erit minus satisfactoria prout à Domino, quam si famulus esset sanctus. Unde si Dominus illam eleemosynam pro defuncto applicaret, non minus prodesset defuncto, quam si actio, etiam prout à famulo profecta esset bona & sancta.

§ d. 179,
§ 8. L. d.
19. f. 11.
num. 238.
H. l. 9. de
sacris. c.
20. n. 2.

321.
d. 19. f. 10.
n. 200.

Cæterum notanda est solida doctrina Cardinalis Lugo, meliorem dispositionem habitualement vel actualem præstare, ut etiam crescat effectus remissionis peccati in eo pro quo hoc sacrificium offertur. Ita S. Thomas 3. p. q. 79. a. 5. ubi de hac oblatione dicit, *quod sit satisfactoria illi pro quibus offertur, vel etiam offerentibus, secundum quantitatem devotionis & fervoris*. Et a. 7. ad 2. dicit, *illis prodesse plus vel minus, secundum modum devotionis eorum*. Et sic etiam Sacramenta maiorem vel minorem effectum suum conferunt secundum mensuram dispositionis & fervoris illius, cui confertur. Uterque enim effectus est ex opere operato, uterque fit per applicationem meritorum satisfactionis Christi. Verum tamen, si quis applicet satisfactionem alteri, illa non habet maiorem effectum in melius disposito cui applicatur, quia totum suum valorem accipit à dignitate & honestate operantis & operis, quæ cum sit finita, non potest dare maiorem & maiorem effectum sine termino: aliunde verò ille cui applicatur satisfactio, non potest influere valorem, cum nullum influxum habeat in illud opus. At in hoc sacrificio valor, licet prout consideratur provenire à Sacerdote offerente, sit finitus, & ideo hic, etiam si applicetur alteri, non possit crescere ex meliori eius dispositione; si tamen consideretur, prout respondet Christo of-

322.

ferenti, & applicanti sua merita & satisfactiones, non habet hanc limitationem, & quamvis noluerit communicare efficaciam infinitam, congruum tamen fuit, ut sicut in Sacramentis applicuit merita infinita ad effectum finitum, determinandum tamen iuxta dispositionem suscipientis, sic in hoc sacrificio applicaret satisfactionem ad effectum quidem finitum determinandum, tamen iuxta dispositionem illius, cui confertur.

Porrò hic effectus maior non debet desumi solum ex devotione quam quisque habet erga hoc sacrificium, ut putat Vasquez, sed ut melius docet de Lugo, ex omni profusius devotione erga Deum, quia & extra Sacramentorum usum, & oblationem sacrificij, omnis devotio hominis iusti prodest ei ad hos effectus, pro se & pro aliis, si pro aliis applicetur: quanto magis coniuncta cum huius sacrificij oblatione, quæ absit, ut minuat devotionis cuiusque effectum, sed potius illum augeat.

CAPVT VNDECIMVM.

Vndecimum Incitamentum

AD deuotè & reuerenter offerendum sacrificium, mouere Sacerdotes debet, multitudine necessitatum, & magnitudo earum, pro quibus offertur. Et iste est vnus ex finibus sacrificij Eucharistici. Necessitates viuorum in particulari sunt innumerabiles, præter necessitates animarum in pœnis Purgatorij existentium. Ille tamen ad duas classes reduci possunt, nimirum, ad necessitates spirituales, animam præcipue concernentes, & ad corporales.

Spirituales sunt hæc: Primò peccata, quibus plenissima sunt omnes mundi partes, in quouis ferè statu, ut patet oculis & auribus. Ideo merito Spiritus S. per S. Ioannem 1. Ioan. 5. 19. dixit: *Mundus totus in maligno positus est*. Et S. Bernardus l. 2. de Consid. c. 6. *Leua oculos considerationis tuæ, & vide regiones, si non sunt magis siccæ ad ignem, quam alba ad messem*. Ideo quod olim Christus Dominus conquestus coram S. Brigitta; dixit, nunc quoque, & fortè magis, conqueri potest: *Nunc cap. 1. ex toto oblitus sum & neglectus, & contemptus; & tanquam Rex à proprio regno expulsus: in cuius loco latro pestimus electus est, & honoratus. In homine regnum meum esse volui, ut super eum de iure Rex & Dominus esse deberem, quia feci eum & redemi. Sed nunc fregit & profanauit fidem, quam mihi promisit in baptismo: violauit & spreuit leges meas, quas ei promittit. Insuper & pestimum latronem diabolum super me exaltat, & ei fidem suam dedit. Qui verè latro est, quia animam hominis, quam sanguine meo redemi, ipse mala suggerendo, & falsa pollicitando ad se rapit. Et quod peius est, plurimi ex his, qui obligati sunt ad diuendum regnum diaboli, & ad ani-*